

Is Etigi ve Etik Ikilemler Nedir?

Calisma Kagidi

Is etigi, kurumsal davranisi yoneten ahlaki ilkelerdir. Etik ikilemler kr ile durustluk, calisan refahi, musteri guvenligi veya cevresel sorumluluk arasinda catismadan ortaya cikar - tum paydas cikarlarini tartan ilkeli karar almayi gerektirir.

Sorular

1. Bir sirket guvenlik sorunu kesfeder ama duzeltmek pahalidir. Etik der

- A) ihmal et
- B) hemen duzelt
- C) dava bekle
- D) musteriye sucla

2. Etik ikilemin ortaya cikmasi

- A) kr yuksek
- B) is hedefleri ahlaki degerlerle catirsira
- C) calisanlar zam isterse
- D) sirket kucukse

3. Iste paydaslar dahil

- A) sadece hissedarlar
- B) calisanlar, musteri, hissedarlar, toplumlar & tedarikciler
- C) sadece CEO'lar
- D) sadece rakipler

4. Uzun vadeli is basarisi dayanir

- A) bu ceyrek en cok kr
- B) itibar, guven ve etik uygulamalar
- C) sadece dusuk fiyatlar
- D) duzenlemeleri gormezden gelme

5. Bir uretici ~100 musteri etkileyen bir urun kusuru kesfeder. Duzeltmek 2M dolar maliyetlidir; sessiz dava uzlamasi 500K dolar maliyetlidir. Etik secim nedir?

6. Bir startup'in 100K dolar runway'i vardir ve veri gizliliği uyumunu kose kesmesi (50K dolar kaydeder) veya uygun altyapiya yatırım yapmasi (rota uzerine kalsa) secenegi vardir. Kisa vadeli kr vs. yasal/itibar riski.

7. Bir perakendeci fiyat hedeflerine ulasmak icin zayif calisan kosullariyla fabrikalardan kaynak alir. Kr vs. risklerini nasil karsilastirir?

8. Tanimla: Is etigi nedir?

9. Tanimla: Etik ikilemin ne yarattigi?

10. Tanimla: Is etiginin neden onemli?

Cevap Anahtari

1. B) hemen duzelt - Musteri guvenligi cekirdek etik ilkesidir.
2. B) is hedefleri ahlaki degerlerle catirsirsa - Ikilemler kr ve ilke carpismasidir.
3. B) calisanlar, musteriler, hissedarlar, toplumlar & tedarikciler - Paydaslar sirketi etkileyen tum gruptur.
4. B) itibar, guven ve etik uygulamalar - Surdurulebilir basari etigi gerektirir, sadece kisa vadeli kazanmayi degil.
5. Secenek A (kar-once): 500K dolar odayerek uzlas, kusuru gizle, kisa vadeli kazanci koruma. Secenek B (ilkeli): 2M dolar geri cekme ve duzeltme yatirimi, musteru guvenligini koruma, uzun vadeli guven inisa. Etik secim = B; itibar kurar, yasal yukumlulugu onler, musterileri tutar.
6. Kose kesme maliyeti: cezalar 500K dolar, itibar hasari, musteru kaybi = 2M dolar toplam. Uyumlulugun maliyeti: 50K dolar yatirim. Etige ROI: dogru seyi yapmak icin 2M dolar hasari 50K dolar harcama ile onlemek = 40:1.
7. Etik disi kaynaklardaki tasarruflar: 200K dolar/yil kr. Risk: calisan skandali 50M dolar itibar + boykot maliyeti. Etik kaynak maliyeti: 300K dolar/yil (yine krli, risksiz).
8. Sirketlerin nasil isletildigini, paydaslarin nasil ele alindigini ve topluma nasil katkı yaptigini yonlendiren ahlaki ilkeler ve degerler.
9. Is hedefleri (kr, buyume) ile ahlaki degerler (durustluk, adalet, guvenlik, sorumluluk) arasindaki catisma.
10. Guven kurar, yasal uyumlulugu saglar, yetenegi ve musterileri cekeer ve surdurulebilir uzun vadeli deger yaratir.

Bounlu

Tum kartlar, adim adim cozumler ve AI hoca destegi Notek uygulamasinda.
Sinav tarihlerini Promy otomatik hatirlaticiya cevdirir.